

ویرایش

به صفحه‌ای از یک متن ویرایش شده توجه کنید :

نظام

۱ پس از فروپاشی سیستم کمونیسم **کشورهای** مردم اروپای

۲ **مردم شوروی** از جمله این کشورها

۳ در این اطمینان توان

۴ **کشورهای مستقل کوچکی** را تشکیل دادند. در این اطمینان توان

۵ **دولت‌های تازه استقلال یافته** و بومی هرزبوم، نامزد کشور

۶ **فرهنگ‌ها** و آداب و عادات تکلیف شده **است**

۷ **فرهنگ جمعیت‌ها** را برای تأکید نفوس **دو قوم دیگر** آن‌ها خواست **است**

۸ **تقدیر سرنوشت** بیشتری هستند در عهد **می خواهند** تا عقاید خود را به مسلمانان **در این‌ها اغریه**

۹ **تجدید** چون مسلمانان با این امر راضی نبودند جنب **دین‌ها**

۱۰ **تجدید** روزی که در روز شنبه **صرب‌ها**

۱۱ **تجدید** از مسلمانان **کشند**

۱۲ **تجدید** از مسلمانان **کشند**

پادشاه

قوم

زمین‌های

شماره

بوسنیایی را

برای ویرایش نوشته‌ی صفحه‌ی قبل، علایم نگارشی را به درستی در جای خود به کار بردیم و بندها (پاراگراف‌ها) را اصلاح کردیم. این کارها در حوزه‌ی ویرایش فنی است. شما در سال گذشته درباره‌ی ویرایش فنی مطالبی آموختید.

باید دانست اصلاح شکل کلمات و یک‌سان کردن رسم الخط نیز در حوزه‌ی ویرایش فنی قرار می‌گیرد. بعضی اصلاحات و تغییراتی که در متن ابتدای درس اعمال کردیم، در مقوله‌ی ویرایش فنی جای دارند اما علاوه بر ویرایش فنی آن نوشته را از نظر «ساختار زبان فارسی» نیز ویرایش کردیم؛ یعنی کاربردهای خلاف قواعد دستور و زبان یا تعبیرهای نامناسب و ناروا را در نوشته شناسایی کردیم و شکل درست آن‌ها را به جای اشکال نادرست نشانیدیم؛ از جمله:

- ۱) کلمه‌ی «نظام» را به جای «سیستم» قرار دادیم؛ زیرا سیستم یک واژه‌ی بیگانه است.
- ۲) «شوروی‌ها» را به «مردم شوروی» تغییر دادیم؛ زیرا شوروی (صفت نسبی از کلمه‌ی شورا) نام کشور است و جمع بسته نمی‌شود (مثل آلمان‌ها، انگلیس‌ها که نادرست است و باید گفت آلمانی‌ها، انگلیسی‌ها اما کلمه‌ی شوروی چون خود «ی» نسبت دارد، نمی‌تواند هنگام جمع دوباره «ی» نسبت بگیرد؛ پس، نمی‌توانیم بگوییم شوروی‌ها).
- ۳) عبارت «در این رابطه» را حذف کردیم؛ زیرا این عبارت برگرفته از یک اصطلاح انگلیسی است که ترجمه شده است و به جای «درباره‌ی»، «در مورد» و ... به کار می‌رود.
- ۴) به جای «فوق‌الذکر» از عبارت «یاد شده» استفاده کردیم؛ زیرا فوق‌الذکر یعنی «آن‌چه بالاتر از ذکر است» نه «ذکر شده در بالا». دیگر این که به جای آن می‌توان از معادل‌های مناسبی مانند ذکر شده، یاد شده، پیش‌گفته و ... استفاده کرد.
- ۵) سه اقوام نادرست است و باید گفت سه قوم؛ زیرا در فارسی عدد با معدود مطابقت نمی‌کند.

- ۶) در فعل «تشکیل شده»، «است» بدون قرینه‌ی بعدی یا قبلی حذف شده است.
- ۷) سرزمین یعنی اقلیم و مملکت، در حالی که در این نوشته مقصود زمین یا خاک است. پس سرزمین باید به «زمین» تبدیل شود.

- ۸) به جای عبارت «هرروزه از شدت بیشتری برخوردار گشت» می‌نویسیم «روز به روز شدت می‌یافت»؛ زیرا اولاً جمله کوتاه‌تر می‌شود و ثانیاً صفت «برخوردار» مخصوص امور

نیک و پسندیده است.

۹) به جای «مقداری از مسلمانان» باید گفت شماری از مسلمانان؛ زیرا مقدار برای اسم‌های غیرقابل شمارش به کار می‌رود.

۱۰) کلمه‌ی بوسنی را به بوسنیایی تغییر دادیم؛ زیرا اگر کلمه‌ای به صدای «ی» ختم شود، صفت نسبی آن به جای «ی» با «ایی» ساخته می‌شود؛ مثلاً بوسنیایی، شیلیایی، لیبیایی نه بوسنی، شیلی و لیبی.

۱۱) کلمه‌ی «توسط» به معنی وساطت است و نباید به جای حرف اضافه‌ی «به وسیله» به کار رود.

۱۲) در جمله‌ای که نهاد وجود داشته باشد، نباید از فعل مجهول استفاده کنیم. به این ترتیب به جای جمله‌ی «در این مدت تعدادی از مسلمانان بوسنیایی توسط صرب‌ها کشته می‌شدند» می‌توان نوشت: «در این مدت صرب‌ها شماری از مسلمانان بوسنیایی را کشتند.» اکنون بخش دیگری از این نوشته را با هم ویرایش می‌کنیم:

صرب‌ها به رهبریت کا از ریج به روی زبان و کودکان بی‌پناه شهرها و دهکده‌ها آتش کشوند و ذخائر گاه‌ها محارفات (ناپوری سازند) حتی بی‌ان نیز جانها در لمان نیستند. نروات ها هم گاهه بر علیه مسلمانان به نبرد می بردارند و گاهه بر لم آنان می جنگند. مسلمانان آبی شهارت را به زندگی با ننگ نالت می دهند. مسلمانان ملل و بازار مسلمان مربوط نیز در این اقبال از صرب‌ها جانبداری گاهها نزارشات و لقب‌هایی می دهند و نام مستحرمی سازند

Handwritten notes in pink:

- رهبری
- روستها را
- گلوله بارانی کنند
- از جمله‌های صربها
- به نفع
- بازرسان
- مربوط
- خبرهای
- باره
- نزارشها
- انتش می دهند

فعالیت

با راهنمایی معلم و با توجه به آن چه سال گذشته خوانده‌اید، درباره‌ی ضرورت ویرایش نوشته‌ی قبل گفت‌وگو کنید.

این نوع ویرایش را «ویرایش زبانی» می‌گویند. در ویرایش زبانی (ساختاری) به جنبه‌های دستوری و نگارشی یک متن و مطابقت آن‌ها با زبان فارسی معیار می‌پردازیم.

پس از آن که مطلبی را نوشتیم باید یک بار دیگر آن را بخوانیم. در این بازخوانی مواردی چون حشوها و تکرارها، ناپیوستگی و ناهمگونی مطالب، زیاده‌نویسی، غلط‌های املائی و نگارشی و رسم‌الخطی و ... خود را نشان می‌دهند.

پس به خاطر داشته باشیم که هیچ نوشته‌ای را نباید پیش از بازخوانی، اصلاح، کاستن‌ها و افزودن‌های لازم، تغییرها، جابه‌جایی مطالب و آراستن و پیراستن عرضه کرد.

سعی کنید نوشته‌ی خود را یک بار با صدای بلند برای خود یا کسی دیگر بخوانید. می‌توانید از روی نوشته‌ی خود بخوانید و آن را ضبط کنید و چند بار به آن گوش دهید. در این صورت ضعف‌ها، گره‌ها، ناهمگونی‌ها، ابهام‌ها و ... را به شکلی محسوس و نمایان درمی‌یابید.

در ویرایش نوشته، دقت در ارتباط و انسجام بندها نیز کاری اساسی و مهم است. شاید اکنون برای شما روشن شده باشد که هر نوشته پس از نگارش به صرف وقت، دقت و تأمل زیادی نیاز دارد و البته این کار مستلزم حوصله و بردباری فراوان است. بسیار دیده شده است که نویسندگان یا پژوهشگری مواد نوشته‌ی خود را به خوبی فراهم کرده اما به دلیل ویرایش نکردن نوشته و خودداری از بازخوانی آن، از زحمات خود بهره‌ای نبرده است. خوب می‌دانید که در ارزش‌یابی یک اثر به فرآورده‌ی نهایی و حاصل کار توجه می‌شود نه رنجی که برای پژوهش کشیده شده است.

چنان‌که قبلاً هم گفتیم، نوشتن، محصول آگاهی، خلاقیت، دقت، حوصله، عشق، علاقه و توجه به ویرایش و پیراستن نوشته از نقایص احتمالی است.

نوشته‌ی ویراسته به جاده‌ای می‌ماند که بارها و بارها کوبیده، صاف و هموار شده باشد.

خودآزمایی

(۱) عبارت‌های زیر را ویرایش کنید :

□ تیم ملی ایران به رهبریت مربی خوب این تیم با انجام شش دیدار متوالی و بی‌دربی این بازی که پرهیجان و کنشش بود را به سود خود به پایان برد. تیم مقابل که از روحیه بسیار بدی برخوردار بود برخلاف تصور تماشاگران شکست سنگین و بسیار بدی را خوردند مریان این تیم قبلاً با هم دیدار و به‌گفت‌و‌گو نشستند تا بتوانند تیم‌های طرف‌های مقابل را ارزیابی کنند.

□ آیا چگونه می‌توان به قول معروف برعلیه سوابق گذشته افرادی که نمی‌شناسیم عملیات قانونی انجام و موضوع را بطور دقیق بررسی و ارزیابی کنیم. این کار هم مستلزم شناخت است هم مستلزم صرف وقت فراوان. درغیر این صورت تجسس در کار دیگران جائز نیست.

□ رفتن و برگشتن از نمایشگاه مدتی زیاد طول نینجامد ولی در همان اندک زمان از غرفه‌های زیادی گاهاً دیدار می‌کردم که بسیار جالب توجه بود. یک دوره شاهنامه خریدم زیرا شناسنامه ملت ایران و سند ملیت ماست که باید آن را حفظ و خواند و عبرت از پندها و اندرزهای آن گرفت، همچنین یک دانه دیوان شاعره معاصر ایران پروین اعتصامی را خریدم. پس بدنبال آن گشت و گزاری در سایر دیگر غرفه‌ها کردم و سرانجام از نمایشگاه خط و خوشنویسی که در جنب نمایشگاه برپا گشته شده بود بازدید کردم. آثاری نفیس و هنرمندانه که چشم‌نواز بودند را ملاحظه و لذت بردم ...

(۲) جمله‌های زیر را به دو صورت ویرایش کنید.

□ رستم در شاهنامه، پهلوان قوی‌ای توصیف شده است.

□ او دلایل کافی‌ای برای سخن خود ارائه داد.

□ در کنار آن خط، خط موازی‌ای بکشید.